

nopse iz knjiga Kraljeva i Dnevnika i dodatak o knjigama Ezdre, Makabejaca, Danijela, Estere i Tobije.

Sama sinopsa (prema naslovu) je glavni dio ove knjige. Iznosi talijanski čitav tekst, koji je sam auktor vjerno preveo s grčkoga, što mnogo olakoćuje poređivanje, te se brzo uoče sličnosti i razlike. Sv. Augustin je u svome djelu »De consensu Evangelistarum« tumačio tekst sinopse, dok Vannutelli u svojim brojnim i opsežnim bilješkama tumači sinopsu kao takvu, a ne samih evanđelja osim da se po tekstu samom postavljaju kritičke opaske, koje mogu opravdavati ili oprovrgavati njegovo mišljenje.

Red sinopse je uobičajeni harmonijski slijed. Jer postoji uobičajeni slijed harmonijski, ali ne ujedno uvijek uobičajeni red. Tako genealogija Lukina postavljena je iza one iz evanđelja Matejeva, a ne obratno, kako to nalazimo kod većine. Perk postavlja genealogije prije rođenja Isusova, a Vannutelli prije navještenja Ivanova. Jer dijeli prologe s genealogijama od Djetinjstva Isusova.

Djelovanje Krstiteljevo je lijepo prikazao i povezo je harmonijski sva četiri evanđelja. Ivan 1, 15—37; 3, 22—36 čini jednu cjelinu s početkom Markova evanđelja i 3 glavom Matejeva i Lukina evanđelja.

Dr. Nikola Zuvčić.

Dr. J. Turk, Pota in cilji sholastike. VII. svezak kolekcije »Naša pot«. Groblje-Domažale, 1939. mali 8° str. 222. Cijena u knjižarama Din 40.—

Pod gornjim naslovom, koji jasno kaže, što ima knjiga sadržavati, veleuč. pisac dijeli svoje djelo u dva dijela. Prvi dio bavi se starom skolastikom i tu dolaze u obzir I. Dva poglavita problema: problem odnošaja vjere prema znanosti, odnošaja teologije prema filozofiji; zatim problem o univerzalijama. II. Augustinizam. Pod tim naslovom raspravlja auktor 1) o platonizmu, novoplatonizmu i augustinizmu u staroj i patrističkoj filozofiji, 2) o istom predmetu u skolastičkoj filozofiji. III. O aristotelizmu. Pod tim naslovom dolazi govor: 1) o aristotelizmu u staroj filozofiji, a zatim 2) o istom u skolastičkoj filozofiji. Pod tim drugim brojem imamo 6 §§, u kojima se iznosi povijest i nauka: Latinskog averoizma; starog pravca tomizma i skotizma; moderne struje. t. j. okamizma; borbe među starim i novim pravcem; pogubnog završetka moderne struje; obnove i nazadovanja starog pravca. — Drugi dio bavi se novoskolastikom i taj dio sadržaje 2 §§, naime jedan o vanjskom razvitku novoskolastike, a drugi o unutarnjem odnosu novoskolastike prema staroj skolastici. — Konačno su pridodani: Pregled izvora i literature, osobno kazalo, ispravci i općenito kazalo sadržaja.

Naveli smo pregled cijeloga djela, jer ono zaslužuje svaku pažnju. Veleuč. auktor znao je pod navedenim naslovima skupiti toliki materijal, da bi morala nastati debela knjiga, da nije, da tako reknemo, odvagnuo svaku riječ. On nam dakle taj materijal prikazuje tako sažeto, da imamo takav pregled razvitka cijele skolastike, njezinih problema i rješavanja tih problema, kao i uloga pojedinih znamenitih ličnosti i pojedinih škola, da to čovjeka ugodno iznenađuje. U knjizi su

sabrani toliki historijski podaci i to na temelju najnovijih istraživanja, da možemo bez pretjerivanja reći, da to djelo može poslužiti kao izvrsan priručnik za historiju sredovječne filozofije.

Veleuč. aktor je uvjereni tomist, koji nastoji, da ostane posve objektivna prema drugim skolasticima i njihovim zaslugama, a to mu daje oznaku ozbiljnog i naučnog pisca. Možda su neke tvrdnje ipak malo pretjerane ili barem odveć generalizirane (kao n. pr. na str. 205).

No pustivši na stranu ovo posljednje, sve u svemu, rado potpisujemo, što je punim pravom napisao veleuč. aktor u svom predgovoru: »Knjiga će biti — tako se barem nadam — radi novog i jasnog pregleda skolastike, ugodno štivo onomu, koji je već u skolastici kod kuće«. Taj pregled, a i lakoću traženja podaje knjizi i kratki sadržaj pojedinih odlomaka, koji je naznačen na obodima stranica. U obilnoj stranoj literaturi nije aktor šutke prošao ni naših novoskolastičkih filozofa: Dra S. Zimmermanna, Grima i Šanca, pa nam je draga ova bratska pažnja.

P. Dr. Teofil Harapin.

M. Blažić: Evolucija i postanak čovjeka. S 15 snimaka i 2 tablice. 271 str. Zagreb, izdanje naklade »Logos«, 1939. Stoji broš. 60 din., uvez. 70 din.

Uzimajući u ruke ovu knjigu, čovjek se i nehotice pita: nije li ona zakasnila za jedno tridesetak godina? I je i nije! Zakasnila je, kad se vidi da pisac u načelnom pogledu zapravo još uvijek insistira na onim rezultatima kojima je, na pr., isusovac Wasmann branio svoje umjereno »evolucionističko« stanovište. Nije zakasnila, kad vidimo da je to stanovište usprkos svim novijim nastojanjima »darviniziranja« i »majmuniziranja« uglavnom ostalo netaknuto, štoviše, da i sami paleontološki nalazi zadnjih decenija sve više potvrđuju neosnovanost preuranjenih materijalističkih teza o postanku čovjeka, tako da o njima treba da budemo ispravno obaviješteni.

Knjiga je pisana na naučnoj osnovi, ali s tendencijom da zahvati širu čitalačku publiku. Toj okolnosti treba pripisati činjenicu da se neki tekstovi poznatijih imena (Linné, Klaatsch, Hertwig, Wiesner, Vogt i dr.) citiraju tek iz drugog vrela i da je ton katkad oštar, potemičan i malo ironičan. Knjiga ima bez sumnje da ispuni veliku zadaću, možda najviše među današnjom srednjoškolskom omladinom.

U pet opsežnih dijelova pisac referira o svim važnijim činionicima koji dolaze u obzir za ispravno i svestrano prosuđivanje ovog tako važnog pitanja. Čini se da mu je najviše stalo do toga da pokaže logičke pogreške, kojima materijalistički evolucionisti iz različitih paleontoloških podataka kao i iz čisto tjelesnih obilježja krivo izvode svoju teoriju. Zgodno i uvjerljivo iznose se mnogi već i inače poznati opravdani prigovori protiv evolucionizma. Navodi se priličan dio stručne literature, iako ne uvijek po najnovijim izdanjima i po originalnom tekstu, a ne izostaju ni odgovori na novije pokušaje utemeljivanja me-